

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. V. De Foro Competente ratione Delicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

§. omnium 1. *Inst. de action.* igitur proponi eam convenit coram Iudice, cuius Jurisdictioni subiecta res est. 7. Ex naturali congruentia; sæpe enim in ipso litis exordio res exhibenda, & ejus limites probandi sunt, sique Judicium in Actoris favorem finitum sit per sententiam, & hæc executioni danda, actori tradi debet: quod fieri non posset, nisi lis reo intendatur coram Iudice rei sitæ.

57 Verum his non obstantibus, in puncto Juris verisimilior est communis sententia, quæ arbitrio Actoris relinquit, an Reum coram Iudice Domicilij, vel Territorij, in quo res contentiosa existit, convenire velit. Ita Gloss. fin. in l. ult. C. ubi in rem actio &c. Abb. in c. fin. h. tit. n. 43. Butrio ibid. n. 10. Barb. in c. 3. eod. n. 2. Gonz. ibid. n. 9. Haun. tom. 3. tr. 1. n. 366. Pirh. hic n. 49. König n. 33. Wiest. n. 67. & novissime Clariff. P. Schmier de Judic. c. 3. n. 40. & Præn. D. Herm. Anton. de Chlingensperg simili tract. c. 2. affert. 31. pluresque ab his cit. Ratio est 1. quia Domicilij forum ordinarium est, & generale, & cum quovis alio concurrat: idque merito; cum enim bona accessoria sint ad personam, rectè ibi petuntur, ubi persona possidens Domicilium fortitur. 2. Siquis ratione rei sitæ necessariò conveniendus esset, ubi res sita est, etiam qui Contractum celebravit, aut delictum commisit, necessariò conveniri deberet in loco Contractus, vel Delicti; quia æquiparantur, & non est major ratio de uno, quam de altero: hoc modo autem superfluum fieret forum Domicilij, & nunquam ferè locus eidem foret. Ergo &c. Duplex tamen est facienda Exceptio. 1. Si res Feudalis sit; nam lites super rebus Feudalibus ortas aliquando Rei Ordinarius, aliquando Dominus directus, aliquando Pares Curia dirimunt, ut dictum est Tit. 1. an. 67. 2. Si sit Judicium momentanea possessionis; nam pro hoc adeundus est Iudex rei sitæ, & hoc ex speciali ratione, quia Judicium illud ob id instituitur,

ne partes ad arma deveniant, quod contingere solet in loco, in quo res, de qua contenditur, existit. Gonz. l. cit.

Argumenta in contrarium non evincunt intentum. Ad 1. ex eo textu tantum sequitur, quòd reus communiter, & plerumque conveniri solet in loco, ubi res sita est, non verò quòd debeat ibi conveniri: vel dic cum Abb. in c. 3. h. tit. n. 5. Laym. ibid. n. 3. & secundum, Pirh. hic n. 50. Wiest. n. 67. eo textu Episcopos diversarum Provinciarum ad Primatem, in cujus Provincia res sita erat, remissos fuisse, quia ob incertitudinem possessionis controversia ab hoc melius decidenda videbatur, utpote qui certior rei notitiam habere poterat. Ad 2. iustio illa non absoluta, sed alternativa est, ita ut sensus sit, reum actione reali conveniri debere vel in loco Domicilij, vel in loco rei sitæ, quod colligitur ex verbis textus ibi, Sed & in locis, in quibus res constituta sunt, ubi particula sed & in arbitrio Actoris videtur ponere, utro loco reum convenire velit. Ad 3. in Legato est aliquid speciale; cum enim hæres rem legatam alibi, quam ubi res est, ex præsumpta Testatoris voluntate Legatario præstare non debeat, neque iste petere potest eam sibi præstari alibi. Ad 4. ob hanc Legem posita est supra secunda exceptio. Ad 5. imprimis formula illa recentiori Jure abolita est: deinde poterat ex fundo dilato auferri gleba, & per eam fundus in Iudicio representari, sicque vindicari. Ad 6. argumentum illud quidem probat, reum in loco rei sitæ conveniri posse, non tamen persuadet, quòd non etiam in loco Domicilij rectè conveniatur. Ad 7. executio sententiæ lata eo casu fieri debet per Iudicem rei sitæ: quod novum non est, cum id fiat etiam in causa delicti, ubi si Iudex delicti sententiam tulit, & res, quæ in sententiam venit, sit alibi sita, Iudex rei sitæ pro executione requiritur.

§. V.

De Foro Competente ratione Delicti.

SUMMARIUM.

59. Quartus titulus sortiendi forum Jure communi est delictum.
60. Personæ, quæ ratione Delicti sortiuntur forum.
61. Modus procedendi, quem Iudex Delicti tenere debet.
62. Non potest delinquentem apprehendere, si in aliud Territorium fugerit.
63. Sed debet remissionem ejusdem petere.
64. Modus, quo peti, & fieri debet remissio.
65. 66. 67. Regulariter extra domicilij, &

delicti commisi loca reus puniri non potest.

68. 69. 70. Quo in loco reus sortiatur forum ratione delicti in duorum territoriorum confinibus perpetrati?

71. In quo loco sortiatur forum is, qui in uno Territorio existens, mandavit delictum alteri exequendum in alio Territorio?

72. Quæ pena afficiendus sit delinquens, quando in loco Domicilij delinquentis, alia pena statuta delicto est, & alia in loco Delicti?

Quar-

59 **Q**uartus Titulus, & modus fortien-
di forum Jure communi est Deli-
ctum; nam ratione istius delin-
quens subijcitur Jurisdictioni illius
Judicis, in cujus Territorio deli-
quit, etiam si aliàs eidem non sit subjectus.
Ita habetur *c. postulasti 14.* & *c. fin. h. tit. c. de
illis 1. de raptorib. l. questiones 1. & Auth. qua
in Provincia C. ubi de crimin. Sc.* ubi dicitur,
quòd hoc Jus sit *perpetuum*, i. e. generale,
ut explicat Gloss. *ibid. V. perpetuum.* Ra-
tio est, quia maximè congruit, ut scelera
eo in loco publicè puniantur, ubi perpe-
trata sunt, tum ad exemplum aliorum, ut à
crimine abstineant, istorum punitione de-
terreri; tum ut publica vindicta, & satis-
factio fiat illi Reip. quæ læsa, seu injuriã
affecta est; tum denique, quia in loco
delicti ea, quæ ad criminis probationem, uti
& condemnationem conducunt, faciliùs ha-
beri possunt. Vultejus *ad l. 1. cit. n. 15.* &
*22. Covar. pract. qq. c. 11. n. 3. Donell. l. 17.
c. 16. Engl. hic n. 25. Pirh. n. 21. König n.
62. Wiet. n. 73. & novissimè P. Schmier
tr. de judic. c. 3. n. 101.*

Neque obstat, quòd extra Dioecesim;
vel Parochiam suam delinquens in loco
delicti Forum Pœnitentiale non fortietur,
sed à proprio suo Pastore, vel ab ijs Regu-
laribus, qui undecunque ad se accedentes
audire possunt, sit judicandus, & absolvendus
c. omnis 12. de pœnit. Sc. remiss. nam alia
est ratio fori interni; in interno enim reus
ipse simul est suus acculator, & testis, & ad
id solum agitur, ut reo Deus per delictum
offensus reconcilietur: at in foro externo
intenditur satisfactio Reip. malo delinquentis
exemplo offensa, & proceditur ad vindictam
publicam, quòd fieri non potest, nisi ipsi per
testes, & alias probationes legitimas de
delicto constet. Atqui probationes istæ ex
una parte faciliùs haberi possunt in loco deli-
cti, ex altera læsa Reip. satisfactio commo-
diùs, si sibi puniatur reus, ubi delictum com-
missit. Ergo &c. His positis

60 **Q**uaritur 1. quinam ratione Delicti, &
ratione cujus Delicti fortiantur Forum?
in hoc Regulam generalem esse, quòd
delinquens quicumque, qualescunque Deli-
ctum committat, in loco Delicti fortietur
Forum. Proinde Regula hæc locum ha-
bet, *proceditque 1. de quovis delicto, sive leve
illud fuerit, sive grave, sive privatum, sive pub-
licum, ordinarium, vel extraordinarium
&c. l. questiones 1. C. ubi de crim. & ibi Gloss.
V. que legibus, & V. extra ordinem.* Vultejus
ibid. n. 10. Wefenbec. n. 10.

*Procedit 2. etiam de milite; licet enim
iste ordinariè coram Magistratu militari con-
veniendus sit l. magisterie 6. C. de jurisd. omni-
judic. l. viri illustres 10. & l. seq. C. de offic.
Magistr. milit. quod si tamen crimen com-
missum non sit militare, præsertim atrox,
& enorme, ab Ordinario loci puniri poterit l.*

*fin. ff. de accus. & l. desertorem 3. in princ.
ff. de re militar.*

*Procedit 3. etiam de Clericis; nam si
delinquant extra Dioecesim, puniri possunt
ab Episcopo loci, ubi deliquerunt, etiam
usque ad privationem Beneficij, quòd in
aliena Dioecesi obtinent, ut statuitur c. po-
stulasti 14. h. tit. quamvis executio fieri debeat
ab Episcopo, in cujus Dioecesi Beneficium
situm est. Abb. in c. cit. n. 7. Gonzal. ibid. n.
2. Scqq. Pirh. hic n. 22. Engl. n. 33. Schambog.
n. 15. König n. 48.*

*Procedit 4. etiam si delinquens sit per-
sona in dignitate constituta; neque enim
refert, cujus dignitatis, vel ordinis sit is, qui
deliquit; nam & Clarissimi in Provincia, in
qua deliquerunt, accusari possunt l. quicum-
que 1. C. ubi Senatores Sc. Et hinc si Co-
mes, vel Nobilis, immediatè Imperiò sub-
jectus, in alicujus Civitatis, vel alterius
Status Imperialis Territorio delinquat, capi,
judicari, & puniri valet a Magistratu illius lo-
ci, si iste Jurisdictionem criminalem habeat.
P. Friderich tr. de for. compet. n. 136. & ab
hoc cit.*

*Procedit 5. etsi persona delinquens sit
Episcopus, vel Archiepiscopus; nam si Epi-
scopus in aliena Dioecesi, & Archiepiscopus
extra suam Provinciam delinquat, ab
Ordinario ejus loci puniri potest; quia ex-
tra Territorium suum censetur ut persona
privata arg. l. præses 3. C. de offic. Præsid. U-
bi tamen duo sunt advertenda. Unum
est, ne Suffraganeus præsumat Archiepisco-
pum in sua Suffraganei Dioecesi delinquen-
tem punire; quia inferior in Superiorem
suum Jurisdictionem ordinariam exercere
non potest c. cum inferior 16. de major. Sc
obed. Alterum, ne ejusmodi Judex delicti
excedat potestatem sibi concessam; nam Jure
novo Trid. sess. 13. c. 8. de reform. Archie-
piscopi, Episcopi, & similes Superiores Ec-
clesiastici in criminalibus, saltem gravioribus,
folius Romani Pont. judicio subjacent.*

*Procedit 6. quamvis delinquens privile-
giatus, atque exemptus sit; nam & hi ra-
tione delicti, commissi in loco secundum se
non exempto, ab Ordinario loci citari, &
puniri possunt perinde, ut peregrini, ut ha-
betur c. volentes 1. de privil. in 6. & notat
Abb. in c. fin. h. tit. n. 11. Felin. ibid. n. 5. Co-
var. pract. qq. c. 11. n. 5. Matth. Stephan. l.
1. de Jurisd. c. 30. n. 26. Oliva for. Eccl. p. 3.
q. 20. n. 3. Scqq. Vall. hic §. 1. n. 6. Pirh. n.
24. & novissimè P. Friderich tr. de for.
compet. n. 137. & P. Schmier tr. de judic.
c. 3. n. 103. & alij ab his cit. Excipitur, ni-
si ita exempti, & privilegiati sint; ut etiam
casus Delicti in privilegio exprimitur: qua-
le privilegium, ut supra dixi, in causis cri-
minalibus, saltem gravioribus, habent Episco-
pi, & præter hos Regulares Ordines,
quorum tamen privilegijs quoad hoc aliqua
ex parte derogatum est per Trid. sess. 6. c.
3. de*

3. de reform. & sess. 25. c. 14. de Regular. de quo suo loco dicitur.

61 Quæritur 2. quomodo delicti Judex procedere valeat in reum, in suo Territorio delinquentem? 1. Distinguendo: Vel enim delinquens deprehenditur in loco delicti, seu Territorio Judicis, ubi delictum commissum est, vel inde jam est egressus. Si primum, res satis est expedita; dicendum enim, eo casu delinquentem, etsi alias non foret subditus, à Judice Territorij, in quo deliquit, puniri pœna vel corporali, vel pecuniaria posse, prout ratio delicti exiger juxta c. postulasti 14. h. tit. & l. questiones 1. C. ubi de crimin. ag. oport. König hic n. 61.

Si secundum, altera distinctio est adhibenda, & disquirendum, an Reus ante egressum citatione ipsi insinuata jam sit præventus, vel non. Si prius contigerit, denuo citari, & si contumaciter non compareat, processus adversus ipsum institui, annotari bona, & in ea fieri immissio, aut Banni, atque Excommunicationis sententia ferri potest c. proposuisti 19. h. tit. c. accedens 2. & c. seq. ut lit. non contest. c. veritatis 8. de dol. l. cum absenti 1. C. de requirend. reis, & docent Abb. in c. fin. h. tit. n. 6. § 7. Vallens. hic §. 1. n. 6. Engl. n. 37. König n. 61. cit. Ratio est, quia per citationem in Territorio factam ejus Judici quoad illam jam est subjectus.

Si fiat posterius, & Reus citatione præventus non est, applicanda distinctio tertia, & videndum, an constet, in quo loco moretur reus, an verò non constet. Si constat, necesse est, ut si delinquentem trahere ad Judicium suum velit, Judex delicti litteras Requisitionales det ad Judicem Territorij, ad quod delinquens abiit, hincque per illum citari curet; quia jam non est amplius sub Jurisdictione ejusdem l. Divi 1. §. præfides 2. ff. de requir. vel absent. damn. P. Friderich de for. compet. n. 143. Si verò non constat, quò profugerit delinquens, facta summaria informatione de delicto, citari per Edictum, in Territorio delicti promulgandum, aut Curia, vel Ecclesiarum valvis, aut portis Civitatis affigendum, potest §. præfides cit. & Novell. 134. c. 3.

Quo facto, si citatus contumaciter non compareat, Judex quidem in ejus personam procedere, & sententiam alicujus pœnæ corporalis inflictivam ferre non potest Clem. pastoralis 2. de sent. & re judic. quia, ut dixi, per egressum ex territorio jam desijt esse subditus illius Judicis quoad personam: si tamen in loco delicti bona aliqua habeat, annotari illa, & casu, quo reus aliter satisfactionem præstare renuit, immissio in illa decerni, ac fieri potest; vel si non habeat bona aliqua in loco delicti, habeat autem a libi, requiri super hoc Judex loci, ut immissionem Actoris in hujusmodi rei absentis bona faciat. Abb. in c. fin. h. tit. n. 6. §. sqq. Imol. ibid. n. 7. Laym. de Jurisd. Ord. concl. 18. Oli-

va for. Eccl. p. 3. q. 20. n. 28. §. sqq. Vallens. hic §. 1. n. 6. Pirh. n. 23. Engl. n. 27. Schamb. n. 15. König n. 31. Wiest. n. 75. & novissime P. Friderich de for. compet. n. 144. & P. Schmier de Judic. c. 3. n. 114. Sumitur ex c. Romana 1. §. contrahentes h. tit. in 6. Ratio est, quia ita fugiens ratione delicti obligatus manet ad satisfaciendum pro injuria, & damno, ut mirum proinde non sit, quòd bona illius occupari possint ad satisfactionem ex ipsis præstandam ijs, qui eo delicto læsi sunt.

62 Quæritur 3. an Judex delinquentem in suo territorio, si hic in aliud territorium fugerit, persequi, & in eo deprehensum apprehendere valeat? Ratione dubitandi facit Constitutio Imperialis edita Augustæ 1559. §. und haben 22. vi cuius grassatores, latrones &c. in alieno etiam Territorio persequi, & ubi apprehensi fuerint, Juri sistere quilibet Magistratus in Territorio suo offensus, potest: quòd confirmatur ex doctrina Baldi, qui in l. 1. C. ubi quis in Curiali &c. Regula instar tradit, Religiosos fugitivos à Prælato Regulari, & hujus mandato ab alijs ubicunque capi, & ad Monasterium reduci posse.

Sed respondendum est negativè propter textus c. fin. de Constit. in 6. & l. ult. ff. de Jurisd. ubi pro Regula ponitur, quòd extra territorium jus dicenti impunè non pareatur. Ratio est, quia hujusmodi persecutio, & apprehensio Rei est actus Jurisdictionis necessarii, & cum strepitu Judiciali exercetur; tales autem Jurisdictionis actus in alieno Territorio non permittuntur, quòd ijs violetur Jurisdictione aliena, & Territorij domino inferatur injuria, ut rectè alijs cit. notat Gaill. l. 1. de pac. publ. c. 16. n. 27. Et hinc, ut idem l. cit. advertit, si ejusmodi reus in alieno Territorio sine licentia Domini Territorij capiatur, captus ante omnia relaxari debet; quia potestate tantum privata captus censi debet, cum Judex extra Territorium suum potestatem non habeat, ut dicitur l. fin. C. de Offic. Præf. Urb.

Neque obstat Constitutio Imperialis cit. imò eo ipso, quòd ea Constitutione grassatorum, latronum, & similium Reip. perturbatorum persecutio specialiter permissa sit, Juris Regula in contrarium stans potius confirmatur arg. l. questum 12. §. idem 43. ff. de instrum. vel instrum. legat. nam exceptio unius firmat Regulam in casibus non exceptis. Ad Conf. negatur paritas; quia à Prælatis apprehensio Apostatarum, & fugitivorum suorum fit non per modum Jurisdictionis, sed dominij, seu vindicationis, aut necessariae defensionis, eo ferè modo, quo maritus vindicare sibi potest fugitivam suam uxorem; Dominus servum, quilibet rem à fure sibi ablatam, quocunque ista devenerint.

63 Quæritur 4. an Judex loci delicti petere possit

possit remissionem delinquentis à Judice Territorij, in quod delinquens transijt? *u.* affirmative: an verò iste remittere eundem ad Judicem delicti teneatur, major est dubitatio; quæ tamen tolli distinctione potest. Vel enim Territorium illud, in quod Reus delinquens fugit, est sub eodem Supremo Principe, v. g. Imperatore, vel Rege, sub quo est Territorium, in quo deliquit, vel diversis Principibus Supremis Territoria illa subjacent. Si hoc secundum, Reus ad Judicem Territorij, in quo delictum commisit, non remittitur, neque ad id Judex loci, in quo moratur Reus, cogi potest, nisi rogatus à Judice delicti ultro annuat; potest tamen Judex delicti apud Judicem Territorij, in cujus Territorio Reus degit, instare, ut eum arrestando compellat ad satisfactionem præstandam parti læsæ pro damno, & injuria ipsi illata. Covar. *pract. qq. c. 11. n. 10.* Clar. *§. fin. q. 30. n. 21.* Barbof. in *l. heres absens 19. §. proinde 2. art. de for. delict. n. 132. ff. de Judic.* Oliva *for. Eccl. p. 3. q. 20. n. 58.* Pirh. *hic n. 29.* & alij ab his *citt.* Ratio est, quia tunc Judex unus alteri obedire non tenetur, ac per consequens nec remittere. Si primum, & utrumque Territorium sit sub eodem Supremo Principe, Jure Romano Judex Territorij, in quod Reus confugit, si requisitus sit à Judice delicti, vel domicilij, capere, & remittere eundem debet, ut constat ex *l. si cui 7. §. fin. ff. de accusat. l. capitalium 28. §. famosis 15. ff. de pœnis, l. solent 7. ff. de custod. & exhibit. rer. Novell. 134. c. 5.* & ibi Gloss. *V. comprehendere*, atque DD. Ratio est, quia tunc unus juvare alterum debet, ut criminibus tollatur impunitas, & licentia delinquendi resrenetur. Dixi *Jure Romano*; hodie enim hæc remittendi necessitas in plerisque Provinciis sublata est, ita ut quilibet Magistratus delinquentem, intra Territorium suum deprehensum, ob crimen, etiam alibi commissum, punire, & plectere pœnâ condignâ possit, & quando ad petitionem Judicis loci, in quo delictum commissum est, eum remittit (quod aliquando contingit pro exemplo in atrocioribus criminibus) id fit sub litteris *Reversalibus*, quod remissio hæc non sit præjudicatura Jurisdictioni remittentis, & Judex requirens in simili idem facturus sit. Gaill. *l. 1. de pac. publ. c. 16. n. 30. & seqq.* Matth. Stephan. *l. 1. de Jurisdic. c. 30. à n. 13.* Besold. *Tbes. pract. V. Uferung der Maleficanthen* / Carpzov. *pract. crim. p. 3. q. 110. n. 53.* Knipfchildt *l. 2. de Jur. Civit. Imper. c. 5. n. 46.* Vallenf. *hic §. 1. n. 6. Engl n 28.* Pirh. *hic n. 31.* Könign. *65.* Schamb. *n. 18.* Wiest. *n. 77.* & novissimè P. Friderich *de for. compet. n. 146.* & P. Schmier *de Judic. c. 3. n. 117.* aliique ab his *citt.*

Addidi, si requisitus sit à Judice Delicti, vel Domicilij; nam si ab hoc ejusmodi remissio non sit petita, Judex, in cujus

Territorio versatur Reus fugitivus, potest quidem illum remittere, si velit, non tamen tenetur, ut rectè alijs *citt.* notat Covar. *l. cit. n. 5. v. quartò erit advertendum.* Excipitur, nisi Judex Territorij, in quo Reus versatur, sit inferioris potestatis, & delictum mereatur pœnam, quam ipse non potest infligere; tunc enim remittere Reum debet ad Superiorem, etiam non requisitus, ut patet ex *l. siquis 1. & l. defensores 7. C. de defensor. civit.* Quod verum est etiam in ijs Provincijs, ubi necessitas remittendi per consuetudinem est abrogata, ne delicta maneat impunita. P. Friderich *n. 147.*

Quæritur §. quomodo delinquentis remissio petenda, aut facienda sit? *u.* Ubi viget consuetudo remittendi reos ad Judicem delicti ad hujus petitionem, ut petitio illius urgeat, sequentes conditiones passim DD. exigunt. 1. Ut res adhuc integra, & processus à Judice loci, in quo delinquens degit, contra eundem nondum sit inchoatus; quia ubi Judicium coeptum est, ibi & perfici debet *l. ubi acceptum 30. ff. de Judic. Abb. in c. fin. h. tit. n. 16.* Covar. *pract. qq. c. 11. n. 6. v. his quidem.* Farin. *prax. crim. l. 1. q. 7. n. 23.* Oliva *for. Eccl. p. 3. q. 20. n. 53.*

2. Ut delictum sit grave, & adversus delinquentem criminaliter procedatur; quia reorum ad locum delicti remissio fit eo solum fine, ut delinquens in illo, in quo peccavit, loco ad terrorem aliorum, tollendumque scandalum, & offensionem publicam supplicij legitimis subjiciatur, quæ ratio cessat in delictis levioribus, & gravioribus quoque, si ex ijs civiliter solum, non ad ipsius Reip. sed privatorum duntaxat ijs læsorum satisfactionem agatur. Ita *l. cit. Abb. n. 15.* Covar. *n. 7. v. ostend. Farin. n. 36. & 37.* Oliva *n. 39.* Excipitur, ubi consuetudo est, ut remissio fiat etiam in levioribus, uti est in Bavaria nostra. *Erklære Landts, Freys hett p. 2. art. 18.*

3. Ut Judex loci, in quo delictum commissum est, ad Judicem loci, in quo delinquens versatur, pro ejus apprehensione, & remissione facienda dirigat Litteras publicas, quas *Precatorias*, & *requisitorias* vocant. *Novell. 134. c. 5. & locis cit. Abb. n. 16.* Covar. *n. 5. v. quartò.* Farin. *n. 38.* Oliva *n. 28.* alias enim, ut dictum est, remittere non tenetur.

4. Ut Judex loci delicti, priusquam delinquentis remissionem petat, summariam cognitionem, & informationem de delicto per testes, aliasque probationes recipiat; debet enim de delicto personæ, cuius remissionem petit, constare, ne ea sine justa causâ per capturam afficiatur injuriâ, & contrahat infamiam facti. Gloss. in *Clem. Pastoralis 2. V. de more in fin. de sent. & re judic.* Clar. *§. fin. q. 38. n. 19.* Covar. *l. cit. n. 8.* Barbof. in *§. proinde cit. art. de for. delict.*

lit. n. 7. ff. de Judic. Oliva q. 20. cit. n. 29.

5. Informatio hac litteris Requisitei acclusa transmitti debet ad Judicem, pro remissione requirendum. Covar. n. 2. cit. Barb. n. 75. Oliva n. 21. ubi tamen advertit, hoc non ubique observari, sed alicubi sufficere, si delictum personæ, cujus remissio petitur, in Requisitei Litteris exprimitur.

6. Si delinquens, cujus remissio petitur, coram Judice loci, à quo illa petitur, alleget privilegium, vicus coram Judice loci delicti respondere non teneatur, Judex requisitus, antequam eum remittat, cognoscere debet de qualitate privilegij, saltè si ipse fuerit Judex delinquentis ex eodem privilegio; quia Judicis regulariter est cognoscere, an sua sit Jurisdictio, siquis. 5. ff. de Judic. & c. cum persone 7. de priv. in 6. Abb. in c. ex parte 33. de rescript. n. 3. Marta de Jurisd. p. 2. c. 4. n. 7. Oliva q. 20. cit. n. 22.

7. Denique si delinquens nullo privilegio quoad forum delicti munitus sit, à Judice loci, in quo is degit, aut invenitur, legitime requisito, injungendum ei est, ut copiam sui exhibeat Judici delicti, vel si res etiam postulet, ad requisitionem apprehendi, & vinculis adstrictus ad Judicem delicti remitti debet; neque declinari remissio potest, etiamsi Judex requisitus ad Jus reddendum se offerat l. si cui 7. §. idem 2. & l. fin. ff. de accusat. l. capitalium 28. §. famulos 15. ff. de pœnis, & Novell. 134. c. 4. §. 5. idque tum quoddam in loco delicti certiores probationes haberi possint; tum verò ne Civitas, vel Resp. quæ per delictum injuriam, vel damnum passa est, adstringatur ad litigandum alibi cum majoribus sumptibus. Videantur præter cist. Engl. hic n. 23. Pirh. n. 30. §. 31. König n. 63. Wiest. n. 81. §. 59.

85. Queritur 6. an delinquentem, extra domicilij, & delicti locum egressum, punire valeat Magistratus loci, in quo is reperitur? Affirmant Bartol. in l. si dominum 48. ff. de furt. n. 2. Decius Constil. 93. Donell. l. 17. comment. c. 16. Vultejus in l. questiones 1. C. ubi de crim. ag. oport. n. 11. Welsenbec. n. 2. ibid. Brunnein. n. 20. §. in l. preses 3. ff. de offic. presid. à n. 2. & inclinare videntur P. Friderich de for. compet. n. 149. §. 150. & P. Schmier tr. de Judic. c. 3. n. 123. quod etiam communi Tribunalium usu receptum cum alijs testatur Marian. Socin. in c. 1. de raptorib. n. 15. in fin. adeo ut ex hac sententia centum millia hominum suspensio necata asserere non reformidet. Fundantur 1. l. preses cit. ubi ex Pauli J. C. i. sententia dicitur, Præsidis esse malis hominibus provinciam purgare, nec distinguitur, unde sint. 2. l. questiones cit. ubi Severus, & Antoninus Imp. Questiones, inquit, eorum criminum, quæ Legibus, aut extra ordinem coercentur, ubi commissa, vel inchoata sunt, vel ubi reperiuntur, qui rei esse perhibentur criminis, perfici debere satis notum est. 3. Qui delinquit, non solum civitatem, vel

Provinciam, in qua delinquit, sed gentes planè omnes, totumque humanum genus offendisse videtur. Ergo omnes omnino Judices, qui delinquentem necdum punitum in territorio suo offendunt, modò aliunde incompetentes non sunt, punire eundem possunt. 4. Sic magis evitantur delicta, quominus à poena securos se esse sciunt delinquentes, quocunque locorum sese convertant. 5. Fur, cum re furtiva delatus in alienum Territorium, continuando possessionem iniquam rei furtivæ, delinquit etiam in loco, ad quem delatus est, ut proin nihil obstat, quin etiam agi ibidem contra eum, pœnæque decerni possit.

66. Sed etsi sententia hæc ob Argumenta allata admodum probabilis sit, præcendendo tamen à contraria consuetudine, probabilior, & Juri Canonico saltem conformior videtur esse sententia negativa; proinde dicendum, regulariter reum extra domicilij, & delicti commissi loca non fortiri forum, neque puniri posse. Ita Clar. prax. crim. §. fin. q. 38. n. 16. Decian. tr. crim. l. 4. c. 13. n. 5. Covar. pract. qq. c. 11. n. 9. Gomez de delict. c. 1. n. 87. Farin. prax. crim. l. 1. q. 7. n. 7. Fachin. l. 9. contr. c. 19. Pirh. hic n. 27. §. 29. in fin. Wiest. n. 82. & alij ab his cit. Ratio est; quia de Jure Canonico regulariter forum quis solum fortitur in loco Domicilij, Contractus, vel solutionis promissæ, rei sitæ, & delicti; fori autem deprehensionis, aut inventionis eo Jure nulla fit mentio, ut patet ex c. fin. h. tit. & c. volentes 1. de priv. in 6. Conf. à pari: nam ratione Contractus quis conveniri extra Domicilium suum duntaxat potest in loco Contractus, & ratione rei solum in loco, ubi sita est res. Ergo etiam ratione delicti solum ibi, ubi commissum delictum est.

Dixi autem regulariter; nam 1. excipitur, si delinquens sit vagus; vagi enim sicut ubique fortunantur forum, ita ubique puniri possunt etiam propter delicta commissi alibi. Gloss. in l. questiones 1. V. reperiuntur C. ubi de crim. ag. oport. Covar. pract. qq. c. 11. n. 7. Farin. prax. crim. q. 7. cit. n. 13. Barb. in l. heres absens 19. §. proinde 2. art. de for. delict. n. 11. ff. de Judic. Oliva p. 3. for. Eccl. q. 20. n. 57. Pirh. hic n. 27. Wiest. n. 84. Excipitur 2. si delinquens bannitus, seu proscriptus sit, ita ut ex proscriptionis sententia, quocunque loco reperitur, offendi, & occidi permittatur. Clar. §. Domicilium n. 52. §. seqq. Layman l. 3. tr. 3. p. 3. c. 2. n. 2. §. 3. & alij ab his cit. Excipitur 3. si focus ejusmodi inter se habeant Magistratus, aut Provincie sibi vicinæ, ut ratione delicti puniri delinquens possit, ubicunque reperiatur fuerit. Farin. l. cit. n. 7. & plures alij apud ipsum. Excipitur 4. si delinquens delinquit in loco, ubi invenitur, & hoc suo delicto implevit numerum delictorum ex statuto illius loci requisitorum ad certam pœnam

nam infligendam; tunc enim illa infligi potest in loco delicti ultimi, licet priora delicta commiserit alibi: de quo vide Clarum §. *furtum n. 10.* Excipitur 5. quando fur rem subtractam alienavit; quia pretium non succedit loco rei. Pirh. n. 27. cit. in fin. & apud hunc Decius *decif. 104.*

67 Sic limitata responsioni non obstant Argumenta opposita. Ad 1. vi l. *praeses cit.* extraneos solum Praeses punire potest, siquid manu commiserint, videlicet in ejus provincia, & his purgare eundem jubetur sine distinctione, unde sint. Ad 2. verba illa, *ubi reperiantur*, intelligi debent de loco domicilij, vel de vagis, qui, ut dixi, ubivis puniri possunt. Ad 3. per delictum injuria propriae, & proximè inferitur illi tantum Reip. à cujus subdito, vel in cujus Territorio illud committitur. Ad 4. satis cavetur impunitas scelerum, si delicto commisso, in puniendo illo Judex moram non trahat, ne fugere delinquens possit; vel si fugerit, remissionem ejusdem petat à Judice, in cujus Territorium se recepit. Ad 5. retentio rei furtiva est continuatio solum furti antè facti, non novum furtum: & hinc sicut novam actionem furti non parit, ita nec jus in furem tribuit Judici, in cujus Territorio continuatur, ad puniendum furem.

68 Queritur 7. quo in loco Reus fortiatu forum ratione Delicti v. g. homicidij in duorum Territoriorum confinibus perpetrati? R. hac in re tres maximè casus distinguendi sunt. 1. Quando aliquis in uno Territorio laeciat as inde abit, & in utriusque Territorij confinio decedit. 2. Quando stans in Territorio uno e. g. Ingolstadiensi explosit sclopum, & globo illius occidit alium consistentem in Territorio Neoburgico. 3. Quando invenitur cadaver in confinibus duorum Territoriorum jacens, & dubium est, in utro ex duobus lethale vulnus acceperit. Ad 1. indubitata est resolutio, eum, qui vulnus inflixit, ratione homicidij fortiri forum in illo Territorio, quo lethale vulnus inflixit. Laym. de *Jurisd. Ord. concl. 11.* Pirh. *hic n. 28. fin.* Schamb. n. 17. Wiest. n. 90. Ratio est, quia homicidium in eo loco commissum esse censetur, in quo ejus efficax, ac necessaria causa posita, & in subiectum derivata est arg. l. *aut lex 21. §. annus 2. ff. ad Leg. Aquil.*

69 Ad 2. non est eadem omnium DD. responsio; nam 1. Cynus in l. 1. *Cubi de crim. ag. oport.* putat patratorem caedis fortiri forum in loco Delicti inchoati, seu ubi sclopum explosit, argumento ducto à tempore ad locum; nam si quis lethaliter laeciat postea decedat, initium inspiciatur l. *huic scripture 15. princ. & l. ita vulneratus 51. ff. ad Leg. Aquil.* igitur etiam inspicere locus debet, ex quo facta est explosio, & causa neci data. 2. Alij contrà cum Bartol. in l. *libellorum 3. ff. de accusat. Felin. in c. fin. h. tit. n. 14. Zanger. de except. p. 2. c. 1. n. 233.* volunt reum tali casu fortiri forum

in territorio delicti consummati, idque tum quia in delictis potius qualitas patientis, quam agentis attenditur; tum verò quia delictum ibi commissum censetur, ubi perfitur, & formam accipit arg. l. *Julianus 9. §. sed si 3. ff. ad exhibend.* 3. Alij, & probabilis cum Abb. in c. *fin. cit. n. 25.* Ant. de Butr. *ibid. n. 5.* Clar. §. *fin. q. 38. n. 9.* Farin. *prax. crim. l. 1. q. 7. n. 46.* Brunnem. in l. 1. *Cubi de crim. ag. oport. n. 16.* Oliva *for. Eccl. p. 3. q. 20. n. 87.* Pirh. *hic n. 28.* Engl. n. 32. König. n. 58. Schambog. n. 17. Wiest. n. 93. docent tali casu reum fortiri forum in utroque Territorio, atque idcirco inter utriusque Territorij Magistratus, & Judices locum praeventioni esse. Colligitur apertè ex l. 1. *cit.* ubi Imperatores disertè asserunt, *questiones criminum perferri, ubi commissa, vel inchoata sunt.* Ratio est, tum quia etiam conatus criminis in crimen incidit; tum quia tali delicto injuria fit utrique Territorio, ut proinde ab utriusque Territorij Judice delicti reus trahi ad ejusdem vindictam possit.

Ad 3. diversissima sunt DD. sensa. 70 Prima sententia vult tali casu ratione delicti fortiri forum in illo Territorio, in quo jacet occisi caput, tanquam pars corporis principalior l. *cum in diversis 44. princ. ff. de religiof. & sumpt. funer.* Sed minus bene; quia quaestiois solutio non à praesentia partis, sed ex conjecturis, quibus homicidium in hoc, vel illo loco commissum colligatur, peti debet. Secunda putat ibi fortiri forum, ubi situm est occisi cor, quod tanquam fons vitae, omnium humani corporis membrorum primum animatur, & vivit, omniumque ultimum exanimatur, & moritur. Sed haec eandem cum priore difficultatem patitur. Tertia Jurisdictionem ei Judici tribuit, in cujus Territorio pars corporis ima, seu pedes jacent; cum pedes eundem locum retineant, quem antea occupabant, vel saltem ei proximum. Sed praeterquam, quod cadaver saepe trahatur ab homicida ad alium locum, quam ubi delictum commissum, contrà est, quia rarissime contingit, ut occisus sine ulla commotione, ac provolutione protinus exanimis fiat. Quarta existimat, eo casu Jurisdictionem in delinquentem dandam illi Judici, in cujus Territorio homicida steterit: ubi verò steterit, conijciendum esse ex vulneris loco, & casu, an sc. anteriori corporis parti inflictum sit, an posteriori. Sed iisdem difficultatibus subjacet, quibus tertia. Quinta denique, eaque probabilior, & communior docet interfectum tali casu fortiri forum utriusque Territorij ratione delicti, ita ut inter utriusque Judices locus sit praeventioni. Ita Abb. in c. *fin. h. tit. n. 26.* Clar. §. *fin. q. 38. n. 11.* Farin. *prax. crim. l. 1. q. 7. n. 51.* Oliva p. 3. *for. Eccl. q. 20. n. 89.* Pirh. *hic n. 28.* Engl. n. 32. König. n. 60. Wiest. n. 91. & novissime P. Schmier de *Judic. c. 3. n. 110. arg. l. arbor 19. ff. de comm. divid.* ubi arbor, quae

in vicini utriusque fundo enata est, dicitur pertinere ad utriusque dominum. Ratio est, quia in dubio semper mediâ viâ est incendendum. Extenditur hoc etiam ad casum, quando occisus in flumine publico, utrumque Territorium terminante, reperitur. Treutler. & Bachov. *vol. 1. D. 19. th. 4. König l. cit. & hoc teste alij communiter.*

71 Quæritur 8. in quo loco fortiatum forum is, qui in uno Territorio existens mandavit delictum v. g. homicidium alteri exequendum in alio Territorio? Farin. cum quibusdam alijs à se *citt. prax. crim. l. 1. q. 7. n. 48. v. & in hoc advertit* putat ab utriusque Territorij Judice puniri posse ex ratione, quia homicidium tali casu in uno loco per mandatum inchoatum, in altero per executionem mandati consummatum est. Igitur secundum doctrinam n. 69, traditam inter Judicem utriusque Territorij locus præventioni est. Sed dicendum, regulariter hujusmodi mandantem sortiri forum non in loco mandati dati, sed in loco executionis, e. g. cædis ex ea secuta. Ita Bartol. in l. *sicut proponitur ff. de fidejussor.* Abb. in c. *fin. h. tit. n. 27.* Butrio *ibid. n. 5.* Felin. *n. 15.* Clar. *§. fin. q. 38. n. 6.* Fachin. *l. 9. contr. c. 25.* Oliva *for. Eccl. p. 3. q. 20. n. 83.* Pirh. *hic n. 28.* Wiest. *n. 93.* & novissimè P. Friderich *de for. compet. n. 140.* & P. Schmier *tr. de Judic. c. 3. n. 105.* Ratio est, quia regulariter non punitur quis v. g. poenâ homicidij ordinariâ propter solum mandatum, nisi effectus secutus fuerit, & delictum consummatum. Ergo si hoc alibi consummatum sit, non locus mandati, sed delicti consummati inspiciendus erit. *Conf. à paritate cum foro Contractûs; nam ratione istius forum non sortitur mandans in loco mandati, sed in loco celebrati Contractûs, vel promissæ solutionis, & hoc ideò, quia quod quis fecit per alium, per seipsum videtur facere juxta Reg. 72. in 6.* atqui hæc ratio pugnat etiam in mandante delictum. Igitur etiam ratione istius sortietur mandans forum in loco commissi delicti, & perpetrati e. g. homicidij à mandatario. Idem dicendum de eo, qui tractavit de delicto, & alibi perpetravit, vel perpetrari fecit: item de illo, qui ratum habuit delictum alibi suo nomine perpetratum; quia ut P. Friderich, & P. Schmier *l. cit.* advertunt, rati habitio æquiparatur mandato.

Excipitur, si agatur de poena extraordinaria, vel de ordinaria quidem, sed imponenda propter quædam atrocissima delicta, in quibus delinquens propter solum affectum, mandatum, vel conatum, etsi effectus non sit secutus, poenâ ordinariâ puniri potest, vel solet, qualia sunt crimen Assassini *arg. c. pro humani 1. de homicid. in 6.* vel læsæ Majestatis *l. quisquis, s. C. ad Leg. Jul. Majest.* nam in hujusmodi criminibus tam mandans, quàm mandatarus, si in loco mandati dati illud accepit, forum fortiantur, & puniri possunt in

utroque loco, i. e. tam mandati dati, quàm executionis factæ, ita ut inter utriusque Territorij Judices præventioni sit locus, ut cum Farin. *l. cit.* libenter concedunt Pirh. *hic n. 28. v. ceterum, & Wiest. ibid. n. 94.*

Ad Argumentum contrarium negatur paritas; nam explosio sclopi, & vulneratio unus est actus; mandatum autem, & ejus executio non unus, sed duo sunt actus.

Quæritur 9. quâ poenâ afficiendus 72 fit delinquens, quando vel per statutum, vel per Tribunalium usum specialem delicto ab eo commissio alia poena constituta est in loco Domicilij delinquentis, & alia in loco, & foro delicti? *xy.* cum distinctione: Vel enim factum Jure communi prohibitum est, vel Jure solum particulari, & Statutario.

Si primum, delinquenti illa infingenda est poena, quæ in delicti loco statuta, & usu recepta est, ut rectè Bartol. in l. 2. *C. de Summ. Trinit. n. 20.* Bald. *ibid. n. 22.* Clar. *§. fin. q. 85. n. 3.* Laym. *de Jurisd. Ord. concl. 16.* Pirh. *hic n. 34.* Wiest. *n. 95.* Proceditque hoc, etiamsi delinquens ignoret poenam statuto decretam, nisi illa sit valde gravis, & extraordinaria. Ratio est, quia voluntariè delinquendo per quamdam consequentiam fit reus poenæ juxta taxatâ à Legibus, quibus ipse subijcitur. Atqui delinquens ratione delicti subijcitur Legibus Territorij, in quo deliquit; quia ratione delicti fit subditus. Ergo &c.

Si secundum, & factum delinquentis prohibitum sit non Jure communi, sed speciali tantum, altera distinctio est adhibenda, & videndum, an in utroque, videlicet Domicilij, & Delicti loco prohibitum sit, vel solum in loco delicti. *Si prius*, procedit responsio paulò antea data; quia eadem est ratio. *Si posterius*, utendum est tertia distinctio, & considerandum, an Leges illæ, vel statuta specialiter spectent ad utilitatem, & tranquillitatem alicujus Communitatis, ac communicationem pacificam peregrinorum cum incolis, vel non.

Si hoc alterum, peregrinus contra hujusmodi statutum committens, aut actum in eo præceptum omittens, ratione commissionis, vel omissionis, secluso scandalo, non est obnoxius punitioni; quia ut *libr. 1. Tit. 2. n. 42.* dictum est, peregrinus non obligatur Legibus particularibus loci, in quo ad breve tempus moratur: *conf. nec poenis per Leges hujusmodi statutis subjacet, cum poena sit noxæ vindicta l. aliud 131. princ. ff. de V. S.* *Si autem prius contingat*, & Leges hujusmodi, vel statuta specialiter spectent utilitatem, & tranquillitatem publicam &c. quales sunt, quæ prohibent, ut nemo frumentum efferat, arma per plateas noctu portet &c. quarta distinctio est applicanda, an contraveniens probabilem Statuti ignorantiam habeat, an verò sciat quidem actum Legibus pro-

prohibitum esse ob datas causas, poenam autem delinquenti statutam ignoret.

Si omnimodam Statuti ignorantiam habeat, excusatur etiam à poena. *Clar. l. cit. n. 3. Pirh. n. 34. cit. Wiest. n. 97.* Si scientiam prohibitionis habeat, ignoret autem poenam delinquenti statutam, transgrediendo Legem per quandam consequentiam etiam poenæ reatum incurrit; quia hujusmodi Legibus obligantur etiam peregrini: unde cum causam

non habeat, quæ delinquentem à transgressione excuset, etiam fiet reus poenæ, utpote quæ culpam regulariter comitatur. *Neque obstat*, quòd Censuræ non incurrantur ab ignorante secundum communem doctrinam; quia illæ feruntur in contumacem, & contemptorem Legis: quod utrumque abest casu, quo adest probabilis ignorantia Censuræ in delinquentem latæ.

§. VI.

De Foro Competente ratione Personarum Ecclesiasticarum.

SUMMARIUM.

73. Clerici exempti sunt à Jurisdictione seculari, & quidem jure optimo.

74. Assignatur singulis Judex proprius.

75. Coram quali Episcopo conveniendi sint Clerici inferiores?

76. An coram solo?

77. In quo loco Jurisdictionem suam exercere possit Episcopus?

78. Et alij Prælati inferiores in Clericos sibi subiectos?

79. Clerici generaliter privilegio fori gaudent in omnibus causis, in quibus non est exceptio.

80. Exceptiones.

81. 82. Extenditur privilegium hoc etiam ad actiones reales.

83. An delegari Laico possint cause, quæ inter Clericos versantur?

84. Specificantur persone, quæ privilegio isto gudent.

85. Requisita, ut illo gaudeant Clerici in Minoribus constituti.

86. Et conjugati.

87. An eo gaudeant etiam Coloni, familiares, liberi, & uxores illorum legitime?

88. Coram quo Judice conveniri debeat Clericus de crimine commissio ante Clericatum assumptum?

89. Item de eo, quod commisit ut Clericus, qui deinde rediit ad Statum Laicalem?

90. Quinam Clerici non gaudeant Privilegio fori?

91. Quibus casibus Judex Laicus capere possit Clericum, ut eum sistat suo Judici?

92. An Judex Laicus punire valeat Clericum delinquentem in officio seculari?

93. An propter falsum testimonium in Judicio seculari depositum?

94. An propter crimen lese Majestatis?

95. An ratione pauperici?

96. 97. 98. 99. 100. Quo Jure Persona Ecclesiastica exempta sint à Jurisdictione seculari?

101. 102. 103. An Clerici renuntiare possint privilegio fori Ecclesiastici?

104. 105. Poenæ renuntiantium.

HActenus actum est de quatuor modis generalibus fortiendi forum; sequitur nunc de modis specialibus: inter quos cum emineat Privilegium Clericale, quo Clerici tam quoad res suas, quàm quoad personas à foro seculari exempti sunt, idcirco jure primum sibi locum inter modos speciales forum fortiendi vindicat.

73. Queritur I. an Privilegium hoc fori revera competat, & rectè datum sit Clericis? Mirum in modum adversus illud insurgunt Heterodoxi Scriptores, ex quibus aliqui cum Wissenbach. *ad Pandect. l. 2. D. 6. n. 38.* Petrum Vermilium, postea Martyrem dictum, secuto, ajunt eosdem etiamnum potestati Principum Sæcularium esse subiectos; alij cum Privilegium hoc exemptionis ijs concessum esse per Jura Cæsarea negare nequeant, in hoc facto Christianos Imperatores, qui immunitatem hanc Legibus suis stabilivèrè, criminantur, & tan-

quam violati Juris Divini reos agere non ventur. Argumenta pro hoc suo errore sequentia afferunt. 1. Ex S. Paulo, qui *Rom. 13. v. 1.* *Omnis anima*, inquit, *sublimioribus potestatibus subdita sit*; & *Tit. 3. v. 1.* *Admone*, ait, *illos Principibus, & Potestatibus subditos esse.* Ergo, inferunt, Clerici Sæcularibus Judicijs sunt subiecti. 2. Ex *can. nos si incompetenter 41. caus. 2. q. 7.* ubi Pontifex Imperatori scribens, *Nos*, inquit, *si incompetenter aliquid egimus, & in subditis juste Legis tramitem non conservavimus, vestro, ac missorum vestrorum cuncta volumus emendare judicio.* 3. Ex facto S. Pauli, qui coram Judææ Præside respondit, & ad Cæsarem appellavit; sicque illos pro Mag istratibus suis agnovit. 4. Ex præjudicio per Henricum IV. Imperatorem inducto, qui abrogato Benedicto X. Nicolaum II. substituit.

Sed contrà indubitabilis apud omnes Catholicos veritas est, quæ docet Clericorum personas à Jurisdictione seculari exem-